* M A S - 0 0 1 - 0 0 1 6 2 7 - 4 3 0 0 - 3 *

MAS-001-001627 Seat No. ______

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April - 2018

Gujarati : Paper - 22

(અપઠિત : કાવ્યાસ્વાદ, ગદ્યવિવરણ, નિબંધ)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001627

Time : **2.30** Hours] [Total Marks : **70**

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવ્યા છે.

૧ નીચેના કાવ્યનો આસ્વાદ કરાવો : ૧૪

આજ અંધાર ખુશબો ભર્યો લાગતો,
આજ સૌરભ ભરી રાત સારી,
આજ આ શાલની મંજરી ઝરીઝરી,
પમરતી પાથરી દે પથારી. આજ....
આજ ઓ પારથી ગંધને લાવતી
દિવ્ય કો સિન્ધુની લહરી લહરી;
આજ આકાશથી તારલા માંહીથી
મ્હેંકતી આવતી શી સુગંધી ! આજ....
ક્યાં, કયું પુષ્પ એવું ખીલ્યું, જેહના
મઘમઘાટે નિશા આજ ભારી ?
ગાય ના કંઠ કો, તાર ના ઝણહણે :
ક્યાં થકી સૂર કેરી ફૂવારી ? આજ...
હૃદય આ વ્યગ્ર જે સીર કાજે હતું
હરિણ શું, તે મળ્યો આજ સૂર ?
ચિત્ત જે નિત્ય આનંદને કલ્પતું,
આવિયો તે થઈ સુરભિ પૂર - ? આજ....

- પ્રહલાદ પારેખ

અથવા

આકળવિકળ આંખકાન વરસાદ ભીંજવે

હાલકડોલક ભાનસાન વરસાદ ભીંજવે

ચોમાસું નભ વચ્ચે લથબથ સોળ કળાએ ઉગ્યું રે વરસાદ ભીંજવે

અજવાળું ઝોકાર લોહીની પાંગત સુધી પૂગ્યું રે વરસાદ ભીંજવે

નહીં છાલક, નહીં છાંટા રે વરસાદ ભીંજવે

દરિયા ઉભા ફાટ્યા રે વરસાદ ભીંજવે

ઘરમાંથી તોતિંગ ઓરડા ફાળ મારતા છૂટ્યા રે વરસાદ ભીંજવે

ધૂળ લવકતા રસ્તા ખળખળ વળાંક ખાતા ખૂટ્યા રે વરસાદ ભીંજવે

પગના અંતરિયાળપણાને ફળિયામાં ધક્કેલો રે વરસાદ ભીંજવે

નેવાં નીચે ભડભડ બળતો જીવ પલળવા મેલો રે વરસાદ ભીંજવે

બંધ હોઠમાં સોળ વરસની કન્યા આળસ મરડે રે વરસાદ ભીંજવે

લીલોધમ્મર નાગ જીવને અનારાધારે કરડે રે વરસાદ ભીંજવે

અહીં આપણે બે અને વરસાદ ભીંજવે

મને ભીંજવે તું તને વરસાદ ભીંજવે

થરથર ભીંજે આંખકાન, વરસાદ ભીંજવે,

કોને કોનાં ભાનસાન, વરસાદ ભીંજવે.

- **રમેશ પારેખ**

૨ નીચેના ગદ્યખંડનું વિવરણ કરો : **૧૪**

લોકગીત એ સાહિત્યનું મૂળ ધન કહેવાય. લોકવાર્તા જેમ ઇતિહાસ, પુરાણ અને નવલકથા ઇત્યાદિ અભિજાત સાહિત્યનો ઉગમ છે તેમ લોકગીતો પણ ખંડકાવ્ય અને મહાકાવ્ય, વીણાકાવ્ય અને ચારણકાવ્ય, નાટક અને ચમ્પૂ, દરેક રસાત્મક કૃતિનું મૂળ છે. લોકગીતોનું માધુર્ય વનલતાની શોભા જેવું સ્વભાવસુંદર હોય છે. કોઇ પણ સમાજનું સાચું સ્વરૂપ જોવું હોય તો તેના લોકગીત તરફ જોવું પડે.

- કાકાસાહેબ કાલેલકર

અથવા

સાચો શિક્ષક કદી વિદ્યાર્થી મટતો નથી. જ્ઞાનનું ક્ષેત્ર સદા વિસ્તરતું રહે છે. આથી તેમાં જૂની મૂડી પર વેપલો ખેડી શકાય નહીં. સાહિત્યનાં શિક્ષકની પહેલી શરત એ છે કે તે સાહિત્યનો સાચો વ્યાસંગી હોવો જોઇએ. સાહિત્યના મૂલ્યને પારખીને એની ઉચિત પરીક્ષા કરવી, એના ભાવિ વિકાસની શક્યતાઓ તરફ પોતાની સૂઝનાં બળે અંગુલીનિર્દેશ કરવો, એટલું જ નહીં, પણ એ શક્યતાઓ ચરિતાર્થ થાય તેને માટેની અનુકૂળ આબોહવા સરજવામાં પોતાની અધ્યયન પ્રવૃત્તિને ઉપકારક નીવડે એવી રીતે પ્રયોજવી એને એ પોતાનો ધર્મ હોવો જોઇએ.

- સુરેશ જોશી

૩ નીચેનો નિબંધ લખો : ૧૪

સાંપ્રત શિક્ષણની સમસ્યાઓ

અથવા

દૃશ્ય - શ્રાવ્ય માધ્યમો અને પ્રશ્નો

૪ નીચેનો નિબંધ લખો : ૧૪

સાહિત્ય અને સમાજાભિખુતા

અથવા

સાહિત્ય અને જીવનમૂલ્યો

૫ નીચેના **ચાર** પૈકી કોઇ પણ **બે**ના જવાબ આપો : ૧૪

(૧) નવી પેઢીના પ્રશ્નો

(૨) સાહિત્ય અને ધર્મ

(૩) સાહિત્ય અને ટીવી

(૪) ગુજરાતી સાહિત્યની મારી પ્રિય સમાજાભિમુખ કૃતિ.